

การใช้และความต้องการใช้บริการห้องสมุดของครูและนักเรียน

โรงเรียนคอนเมืองทหารอากาศบำรุง

นางสาววิไลลักษณ์ รอดทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-275-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017406

i10312717

USES AND NEEDS OF TEACHERS AND STUDENTS FOR LIBRARY
SERVICES OF DONMUANG THAHARN-AGADBUMRUNG SCHOOL

Miss. Wilailuck Rodthong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-275-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้และความต้องการใช้บริการห้องสมุดของครูและนักเรียนโรงเรียน
 ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง
 โดย นางสาว วิไลลักษณ์ รอดทอง
 ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
 อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์สุกัญญา ศรีสืบสาย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เน้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ศจี จันทวิมล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
 (อาจารย์สุกัญญา ศรีสืบสาย)

..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ)

..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงค์ ทักษณกิจจำรูญ)

พิมพ์ที่คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพมหานคร

วิไลลักษณ์ รอดทอง : การใช้และความต้องการใช้บริการห้องสมุดของครูและนักเรียนโรงเรียน
ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง (USE AND NEEDS OF TEACHERS AND STUDENTS FOR
LIBRARY SERVICES OF DONMUANG THAHARN-AGADBUMRUNG SCHOOL) อ.ที่ปรึกษา :
อ.สุกัญญา ศรีสืบสาย. 127 หน้า ISBN 974-579-275-6.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการใช้และการใช้บริการห้องสมุดตลอดจนความ
ต้องการใช้บริการห้องสมุดของครูและนักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง

ผลการวิจัยพบว่าครูและนักเรียนส่วนมากเข้าใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครูชอบเข้าใช้
ช่วงเช้าก่อนเข้าเรียน นักเรียนชอบเข้าใช้ช่วงเย็นหลังเลิกเรียน วัตถุประสงค์การเข้าใช้ห้องสมุด
ส่วนมากครูเข้าใช้เพื่ออ่านวารสารและหนังสือพิมพ์ นักเรียนเข้าใช้เพื่อยืม-คืนหนังสือ วิธีค้นหาสิ่งพิมพ์
หรือวัสดุของครูและนักเรียนใช้วิธีเดินหาดตามชั้นด้วยตนเองมากที่สุด เหตุจูงใจให้เข้าใช้ห้องสมุดของครู
คือหนังสือ ส่วนของนักเรียนคืองานที่ครูมอบหมาย นอกจากห้องสมุดโรงเรียนแล้วครูและนักเรียนยัง
เข้าใช้ห้องสมุดหมวดวิชาต่าง ๆ บริการที่ครูและนักเรียนส่วนมากใช้อยู่ในระดับน้อย บริการที่ใช้สูงสุด
อยู่ในระดับปานกลางคือ บริการยืม-คืน บริการให้อ่าน บริการห้องสมุดเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน
และบริการห้องสมุดหมวดวิชา มีความต้องการใช้บริการห้องสมุดในระดับมาก ส่วนกิจกรรมห้องสมุด
ครูเข้าร่วมน้อยกว่านักเรียนและมีความต้องการในระดับปานกลาง นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในระดับ
ปานกลางและต้องการเข้าร่วมในระดับปานกลางเป็นส่วนมาก การจัดบริการห้องสมุดโรงเรียนส่วนมาก
เห็นว่าเหมาะสมในระดับปานกลาง ต้องการให้มีการปรับปรุงบริการต่าง ๆ และเพิ่มวัสดุการอ่านให้
มากขึ้น

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2533

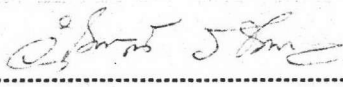
ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

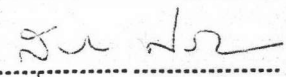
WILAILUCK RODTHONG : USES AND NEEDS OF TEACHERS AND STUDENTS FOR LIBRARY SERVICES OF DONMUNG THAHARN-AGADBUMRUNG SCHOOL. THESIS ADVISOR : SUKUNYA SRISURESAI. 127 PP.

The purpose of this research were to study the uses and needs of teachers and students for library services of Donmung Thaharn-Agadbumrung School.

It was concluded that most of teachers and students used library once a week. The teachers visited in the morning before the school begin. The students visited in the evening after the lesson stop. The purpose in coming to the library of teachers were reading journals and newspapers, but the students were using circulation. They used searching method of print materials on the shelves by themselves. The factors made them to visit the library were the books for teachers, and did home works and reports for students. The majority of them used rarely library services. The highest mean score in moderate used services of them were circulation service, reading service, library for instruction service and department of library subject service. They needed mean score higher than they used. The teachers used activities rather less and needed intermediately, but the students used and needed in moderate. They had opinion toward the library services were made concerning improvement of library services and resources.

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์สุกัญญา ศรีสืบสาย ศึกษานิเทศก์
กรมสามัญศึกษา รับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้สละเวลาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์
และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงศรี พัฒนกิจจำรูญ ซึ่งได้ให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำแก่ผู้วิจัย
ตลอดเวลา จึงขอกราบขอบพระคุณในความเมตตา มา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ศจี จันทวิมล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์
ไม้น่ายกิจ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงศรี พัฒนกิจจำรูญ ที่ได้สละเวลาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อำภรณ์ ขำสกุล อาจารย์วรรณดี พุฒพิทยานนท์
อาจารย์สุกัญญา ศรีสืบสาย ศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา ได้เสียสละเวลารับเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบรรณารักษ์ ครู-อาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนคอน เมืองทหารอากาศบำรุง
ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ตลอดจนผู้ร่วมงานทุกท่าน

สุดท้าย ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนด้านการเงิน
มาตลอดเวลา รวมทั้งเพื่อน ๆ ทุกท่านที่ให้กำลังใจงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

วิไลลักษณ์ รอดทอง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
แนวเหตุผล	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
วิธีดำเนินการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
คำอธิบายศัพท์ในการวิจัย	5
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2 ห้องสมุดโรงเรียน	10
ห้องสมุดโรงเรียนกับการศึกษา	10
ความหมายของห้องสมุดโรงเรียน	10
วัตถุประสงค์ของห้องสมุดโรงเรียน	12
หน้าที่ของห้องสมุดโรงเรียน	15
การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา	17
ห้องสมุดโรงเรียนคอนเมืองทหารอากาศบำรุง	18
ประวัติ	18
การดำเนินงานห้องสมุด	19
บุคลากร	20

งบประมาณ	20
ระเบียบของห้องสมุด	21
จำนวนวัสดุและครุภัณฑ์	21
การเลือกและการจัดหาวัสดุครุภัณฑ์	22
การจัดบริการและกิจกรรม	23
3 วิธีดำเนินการวิจัย	26
การกำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่าง	26
การสร้างแบบสอบถาม	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
การวิเคราะห์ข้อมูล	28
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. แบบสัมภาษณ์ครูบรรณารักษ์	93
ภาคผนวก ข. แบบสอบถามครู-อาจารย์	102
ภาคผนวก ค. แบบสอบถามนักเรียน	115
ประวัติ	127

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ครู-อาจารย์และนักเรียนจำแนกตามเพศ	30
2	จำแนกนักเรียนตามเพศ	31
3	ครู-อาจารย์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา	31
4	ครู-อาจารย์ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ทางวิชาการ	32
5	ครู-อาจารย์ จำแนกตามอายุราชการ	33
6	ครู-อาจารย์ จำแนกตามการสอน	33
7	ครู-อาจารย์ จำแนกตามชั่วโมงสอน	34
8	ความถี่ในการใช้ห้องสมุดของครู-อาจารย์	35
9	ช่วงเวลาที่ครู-อาจารย์ เข้าใช้ห้องสมุด	36
10	การเรียนรู้วิธีใช้ห้องสมุดของนักเรียน	37
11	วัตถุประสงค์การ เข้าใช้ห้องสมุดของครู-อาจารย์และนักเรียน	38
12	วิธีค้นหาหนังสือหรือวัสดุในห้องสมุดของครู-อาจารย์และนักเรียน	40
13	เหตุผลใจให้ครู-อาจารย์และนักเรียน เข้าใช้ห้องสมุด	41
14	การใช้ห้องสมุดอื่น ๆ นอกเหนือจากห้องสมุดโรงเรียนของครู-อาจารย์ และนักเรียน	43
15	การใช้และความต้องการใช้บริการห้องสมุดของครู-อาจารย์	44
16	การเข้าร่วมกิจกรรมและความต้องการ เข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุด ของครู-อาจารย์.....	46
17	การใช้และความต้องการใช้บริการห้องสมุดของนักเรียน	47
18	การเข้าร่วมกิจกรรมและความต้องการ เข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุด ของนักเรียน	49
19	การใช้บริการห้องสมุดของครู-อาจารย์และนักเรียน	51

ตารางที่

หน้า

20	เปรียบเทียบการเข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุดของครู-อาจารย์และนักเรียน	52
21	เปรียบเทียบความต้องการใช้บริการห้องสมุดของครู-อาจารย์และนักเรียน	53
22	เปรียบเทียบความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของครู-อาจารย์ และนักเรียน	53
23	การใช้บริการห้องสมุดเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนของครู-อาจารย์	55
24	การใช้บริการห้องสมุดเพื่อสนับสนุนการเรียนของนักเรียน	57
25	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ และนักเรียน เรื่องบรรยากาศห้องสมุด	58
26	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์และนักเรียน เรื่องระเบียบการใช้ห้องสมุด	59
27	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์และนักเรียนเกี่ยวกับการจัดบริการวัสดุประเภทสิ่งตีพิมพ์	60
28	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์และนักเรียนเกี่ยวกับการจัดบริการด้านโสตทัศนวัสดุ	61
29	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์และนักเรียนเกี่ยวกับการจัดบริการด้านครุภัณฑ์	62
30	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์และนักเรียนเกี่ยวกับการจัดบริการด้านการเลือกและการจัดหาวัสดุ	63
31	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์และนักเรียนเกี่ยวกับบุคลากรห้องสมุด	64